

WEIDMAN, THURE

**Den ordning i hwilken Gud gifwer lycka
och sällhet uti vårt företagande. Förestäld i
predikan, wid allmänna riksdagens början,
i Gefle stads kyrka, den 27 januarii 1792. Af
Thure Weidman. ... Stockhol**

Stockholm
1792

EOD – Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 10 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400-till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
- Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
- Skriv ut enstaka sidor eller hela boken.
- *Sök:* Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
- *Klipp & klistra:* Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkoren på svenska: <http://books2ebooks.eu/odm/html/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 30 bibliotek från 12 europeiska länder denna service.

Mer information finns tillgängliga via <http://books2ebooks.eu> alla boken.

- <http://search.books2ebooks.eu/>

1792

S. S. N.

Teol.
Pred.
Richard.
(27)

1700-1829

Den Ordning
i hvilken Gud gifver Lycka och Säll-
het uti vårt Företagande.

Edreståld

i

P r e d i k a n,

vid

Allmänna Nicksdagens Början,

i

Gefle Stads Kyrka,

Den 27 Januarii 1792.

af

THURE WEIDMAN.

Biskop i Skara.

Stockholm,
Tryckt hos JONAN CHRIST. HOLMBERG, 1792.

Imprimatur.

Gesle den 6 Februarii 1792.

Ad mandatum

JOH. ER. BRANDBERG.

M. V. Cler. Comit. Secret.

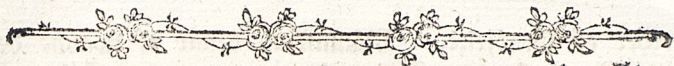
Til Läsaren.

På det Högvärddiga Präste-Ståndets Günstiga och Hedrande anmodan, har jag ansetts för en skyldighet at lämna detta os fullkomliga Arbete til Allmänheten, med tildönstan af den Högstaas Wälsignelse!

Gesle den 6 Februarii 1792.

Th. Weidman.

I Gud Faders, Gud Sons och Gud den
Helige Andes Namn! Amen.

Förberedelse.

Serren tin Gud skall gifwa dig lycko i alla ti-
na händers gärningar. En så hugnelig Försä-
kran gaf Moses åt den församlade Israels Menighet, om
lycka och wälsignelse af Gud, uti alt deras Jordiska föres-
tagande: Serren tin Gud 2c. Orden läsas i 5 Mos.
B. 30: 9.

Då Moses på det wärdigaste sätt hade bekläde äts-
skilliga Ämbeten af en Lagstiftare, en Domare, en Un-
sörare och en Fader för Israels Folk; så använder han
de sista dagarna af sin lefnad at förehålla dem de Lärdes-
mar, som han förut gifwit om en allwarlig Gudsstruktan,
wisshet, råtrådighet, kärlek, undergifwenhet i Guds wilja
och ståndaktighet; Lärdomar, dem han bygt på de starka-
ste beweknings-grunder, de wigtigaste betraktelser; som ock
äro utförde med de måst genomträngande ord och kunna
ej annat än föra hjertat til kärlek, hörsamhet och lydnad.
Han tager himmel och jord til vittne öfwer dem; han
föresätter dem lifwet och döden, wälsignelsen och förban-
nelsen v. 19. Han gör alt hwad han möjeligen kan göra,
för at rädda dem. Detta äfwen så rena, som brin-
nande nit leder honom til föreställningen om wägen til
en jordiff lycka: Serren tin Gud 2c.

Lycka fallar man i allmänhet det, som besfordrar
wåra fullkomligheter och wårt wälstånd samt derigenom
beres

bereder og fornøjelse. Månniffian består af tvåanne delar, själ och kropp. Båge kunna njuta en wiß lycka i werlden. Skaparen har och inplantat hos månniffian ett begär, en böjelse, som drifwer henne at söka sin Lycka. Månniffio, slägtet skulle snart blifwa et förloradt folk, som genom tröghet skulle sielfwe förtära sig, om ingen kände den ädla åtrån at bibehålla det goda han har och alltid söka en större fullkomlighet och lycka. Likasom man åfwen deruti måste wårda Skaparens wisa ordning, at Inwånarne på jorden åro utrustade med skiljaktige begär i anseende til lyckans ämnen och föremål, för at förbinda dem med hwarannan inbördes til gemensamt ändamål, och derigenom underhålla och befåsta månniffiga Samhället.

Åf et helt annat ursprung och annan beskaffenhet, åro månniffjornas olika tankar om sättet och medlen at finna Lyckan. De hafwa deruti, som nästan uti allt, warit ueståde för tvåanne stora afwågar. Somlige, då de kommit i Lyckans stöte, hafwa anfedt den för sina egna händeres werk, och en smickrande egenkärlek har hemburit tacksamhet åt egen förtjenst, egen slit och kloshet. Andre åter, hwilka, oaktrade all använd möda och omsorg, liksom wål råkat i olyckans wåldsamma händer, hafwa, förleds de af en särad egenkärlek, gjort sig en Natur, ett Kejsrande Wåfende, som de tilågna åfwen så mycken magt, som egensinnighet at uti förwirrad ordning utdela sina gåfwor. De, som låtit et sundt förnuft och Guds Heliga Ord wara sina ledare, hafwa gådt den säkraste wågen emellan dessa ytterligheter och wo en Gudomelig Förshn, som styrer Lyckan, ehuru denna styrelse år et haf af omäteligt djup och oändelig widd, så at de icke kunna öfwerse det hela. De wo med Synach, at det kommer altsamman af Gudi, Lycka och olycka, fattigdom och rikedom. Syn. 11: 14. De styrkas uti denna öfwerlyggelse af det som Moses säger, at det år HERren, som gifwer Lycka.

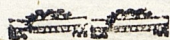
— — — — —

5

Den Herren, som äger en mångubbel rättighet til
 Sit wälde öfwer oss; den Herren, som nedlagt hos oss
 begäret til Lycka, utom hwilket hwarken människjor, eller
 Samhällden, eller hela Hans stora Konungarike på jorden
 skulle hafwa bestånd; den Herren, som råder öfwer
 de ring, hwilka utgöra vår jordiska Lycka; den Herren,
 som har nog wisshet och rättwisshet, nog godhet och magt
 at udelata deraf åt hvarjorn och enom hwad Han finner
 för godt och nyttigt: Skulle intet Han och få wara Her-
 re öfwer Lyckan, utan at wi mistro Hans styrelse eller
 anse oss behöfwa at sjelfwe hålla i styret?

Moses nämmer Honom ej blott för Herre, utan han
 tillägger och de orden: tin Gud, hwarmed han har af-
 seende på det wilkor af Gudsfruktan, som han bifogat
 så wäl uti den nästföregående som efterföljande wersen:
 Men tu skall omwända dig och lyda Herrans röst,
 at tu gör all Hans bud. Med löfte om timelig lycks-
 salighet will Herren draga oss til Sig, och förnä oss at
 hålla Hans bud och råtter, hwilka i öfrigt äro af den
 synnerliga bestaffenhet, at de sjelfwe bereda vår lycksalig-
 het. Wille wi, at Herren gifwer oss lycka, eller et öf-
 werflöd af godt *) , så måste wi sticka oss emot Ho-
 nom, såsom vår Gud. Wi böre tjena Honom, älska
 Honom och förtrosta på Honom af alt hjerta. Men wi
 böre deriånte efterkomma Apostelens förmaning: arbeta
 med våra händer det godt är. Eph. 4: 28.
 Det äligger oss at arbeta med en wis omtanka och flit,
 at med förtrostan bedja Gud om framgång af våra hän-
 ders gärningar. Alla våra företag, utan urfsilning af
 hwad som är nyttigt och utan Guds wälsignelse, blifwa
 fruktlöse. Lyckan är en gåfwa af Herrans hand, och den
 har Han förbehållit Sig, på det Honom allena må til-
 komma. Atona och Han blifwa, det Han är, Alt uti al-
 lom. Här föreskrifwes oss det sätt och den ordning, uti
 A 3 hwil-

*) Efter Grund-Texten.

hvilken wi böre söka och kunna finna Lyckan. Här we-
derläggas de irrige begrep, som de fläste männissior i
alla werldens tider gjordt sig, och så länge de finnas i
werlden, göra sig om Lyckan och konsten at ärnå Lyckan.

Samma ordning har Konung Salomo för och utsta-
fat i de märkelige ord, som af vår Nådiga Konung å-
ro förordnade til en Text wid detta Högtideliga tilfälle.
Öfwerwågom dessa Wisa Konungars Råd, och försökem
at följa det. Wi skole aldrig ångra et så hälsofamt för-
sök. Herren gifwe oss dertil Sin Nåd; och Wisdoms-
Anda! Wi bedje derom i Jesu Bön: Sader wår 2c.

Text, Ordspr. B. 16: v. 20.

Then ena sak wisliga företager, han
finner lycko; och säll är then, som sig
förlåter på Herran.

Betraktelse:

Den ordning, i hwilken Gud gifwer lycka
och sällhet uti wårt företagande.

At Du Din Anda och Kraft m. m.

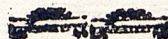
Uti det Capitel, hwaraf wår Text är tagen, bepriz-
sar Salomo först den Gudomliga Försynen, och wisar,
huru den sträcker sig til våra tankar och anslag, hwilka
ofta helt annorlunda utfalla, än wi sjelfwe förmodat.
Sedan föreställer han wissa laster och dygder, och bland
dygderna, i synnerhet Wisbeten, såsom det yppersta fö-
remål för hans så kallade Ordspråk. Näppeligen är nå-
got Capitel, hwaruti han icke asmålar Wisbetens antin-
gen höghet och förträffelighet, eller nytta och gagn uti
alla andeliga och werldliga saker.

Den

Den som med upmärksamhet betraktar de uplåsta heliga orden, sådana de finnas i öfversättningen, ser utan möda, at Salomo framställer Lyckan såsom en jordiff Skattelammare, hwilken öpnas af wisheten och förtröstan på Gud, men är tillsluten för dårskap.

Wishet eller Klothet är i allmänhet en färdighet at wälja goda ändamål och därtill utse de bästa och tjenligaste medel. En sådan skickelighet må ingalunda bortblandas med det fördärwade hjertats misfoster, illslugheten, hwilken består i en färdighet at til olofliga ändamål bruka owärdiga medel, med åsidosättande af dygden och den sanna äran. Så länge de wämärken, som både förnuftet och Guds ord utstalar för dygd och last, ära och wanheder, det nyttiga och fördärwliga, icke äro borttagne, och de kunna i ewighet icke borttagas; så är det et skadeligt misfbruk at tilägna lasten det namn, som hör wara helgadt åt dygden. Wisheten til sin uprinnelse Gudomlig, alltid ädel, söker hwad godt, hwad ärbart och nyttigt är. Den knyter och befästar de heliga förbindelser, som uti et Borgerligt Samhälle förena Konung och Underfätare, som förena alla Medborgare inbördes. Den gifwer de säkraste grunder at bygga på för Lagstiftaren, för den Statskole, för Fältherren, för den Lärde, för Hushållaren, med et ord, den är wälgörande uti alla grenar af mänskliga Samhället. Den wisar, huru hwar och en bäst må kunna upfylla sina plikter. Den undanröddjer hinder, som möta mänskliga sakers utförande. Den öpnar de förstoppade ädror, hwilka för samtid och efterwerld föra lyckalighet och sällhet.

Denna Wishet är äfwen så mångfaldig, som här finnas nyttiga kunskaper, och har lika många tilbedjare, som de finnas af wårt slägte, hwilka äro öfwerlygde därom, at de weta något, som kan öka deras wälgång. Den är en frukt af tiden och öfningen, och fordrar et uplyst förstånd i förening med et godt hjerta. Wägge

dessa själens förmodgheter böra vara uti den goda ord-
 ning och öfwerensstämmelse, at den ena icke werkar för-
 utan den andra: den ena måste blida den andra handen,
 men förståndets ljus bör regera hela själen.

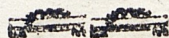
Intet är så hinderligt både för förståndet och wil-
 jan til at åtnå öfwen den jordiska wisbet, som Sinlighet-
 en, jag menar, de sinliga föreställningar och begär.
 Desse, ehuru i sig sjelfwe en tillbedjansvärd inrättning
 af den Allwise Skaparen, blifwa dock skadelige, när de
 brukas utom den ordning och det ändamål, hwartil de
 äro gifne. De blifwa då bedräglige ledare, som betaga
 förnuftet sin ljus och wiljan sin kraft samt försätta hela
 själen uti et nedrigt slafveri. Häraf kommer det, at
 wiljan ofta företager saker, utan at rådfråga förnuftet,
 eller äminstone, at den icke lämnar åt förnuftet tillräck-
 lig tid at undersöka och öfwerwäga den företagna saken.
 Häraf kommer det, at wiljan icke altid företager den sak,
 som efter et städadt och rent förnufts omdöme är besun-
 nen nyttig. Största delen af människorna wäljer det,
 som behagar Sinligheten, och har hwarken wilja eller för-
 måga at hålla begären tillbaka eller uti sin tilbörliga jäms-
 wigt. Den vinningslystne tror, at hwad han med kon-
 ster och swel kan draga från nästan, är den desen, som
 Herren honom bestårt här i werlden: och detta kallat
 han, at företaga sig en sak wissiga. Efter naturens ewi-
 giga och oföränderliga lag är det en blygd at befordra
 sin lycka genom andras olycka och wandra, at öfwerträ-
 da nio budord, på det et enda uti inbillingen må upfyl-
 las. Men hwad agta människans oordenteliga begär
 några föreskrifter. Ut kränka Guds ära och skada an-
 dra är henne en sak af liten betydenhet, endast hon ge-
 nom sin inbillade klohet kan finna en inbillad lycka. Den
 wällustige wil tillskynda sig lycka och ro, men på et så
 oordenteligt sätt, at själens krafter förswagas, kroppen
 förtäres och til en förtida förgångelse beredes. Och ho
 förmår upräkna alla dårskaper? Ack! hwad är männi-
 skjan?

9

Hjån? Det är onckeligt, at förnuftet är en Herrans gåfwa, som wi icke kunne umbära: och så många tusende tro likwål, at blotta kåsflorne och tubillningen äro den måttstäck, hwarester all tings wårde bör beståmmas, och at deras jordiska lyckan skulle lida, om de inret, så ofta de kunna, stötra sig i wanwett och dårskap. Store Gud! Dina Skapade förnuftiga warelser esterstråfwa med håstighet at finna lyckan, men wilja icke söka densamma i den ordning, som Din Godhet och Wishet har stadgat.

Men huru skola dessa hinder undanröddas? Huru skall den genom syndasmittan rubbade ordning uti bruket af själens förmögenheter blifwa så återstald, at människan må företaga sig sakerna wisliga? Huru skall det of, hwarunder wåra begär sätta of, blifwa sönderbrutit? De medel och utwågar, som förnuftet dertil gifwer wid handen, förblifwa alltid otillräckelige, när Sinligheten uphetsar wår inbillning och begären upresa sig. Här fordras något högre och kraftigare medel at bota den sjukdom, som lådar wid wår själ; at förstöra den oförståndiga Gudsstjenst, som wi wisa of sjelfwa, på bekoftnad af plikterua emot Gud och nästan; at öyna wågen til en sanskyldig wishet, äfwen i jordiska ting. Och hwarifrån skall wål detta medel komma, om icke från Nåden, som allena stadfåster hjertat, Ebr. 13: 9. och bereder det til en alfwarlig Gudsfruktan. Den andeliga och werldsliga klockheten, til naturen och wåsendet enahanda, stillas blott i anseende til ändamålet och en del af medlen. Det är Religionen förbehållit at gifwa åt den jordiska wisheten dess råtta stämpel och förådla dess wårde. Wägge de store Konungarne David och Salomo insägo gambla wål det lyckliga samband, som är emellan Gudsfruktan och Wisheten, den förra såsom moder, den senare såsom dotter, då de säga: Herrans fruktan är wishetenes begynnelse. Ps. 111: 10. Ordsp. 9: 10, 11. Apostelen Jacob wisar utförligare, at all jordiff wishet, som icke grundas på den himmelska, är falsk och förderfwelig. Jac. 3:

N 5 D

Och hwad behöfwe wi annorstädes söka derpå bewis, när Salomo i wår Tert icke känner annat wisligt företagande af en sak, än det som är osskiliaktigt ifrån förtröstan på Herran? Säll är den, som sig förlåter på Herran.

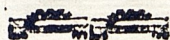
Den lycka, som beredes genom en annan wishet, än denna, blir gemenligen mänsklighetens olycka. Skola de, som utgöra et Borgerligt Samhälle äga den wishet, som kan stadga trohet, dygd och ära i hwar människas själ, som kan sprida gemensamt gagn: I sanning, här gifwes icke eller kan gifwas annan säker grund at bygga på, än en upriktig Gudsfruktan. Utminstone bygde Moses på denna grund, då han hade sammankallat hela Israëls Menighet, såsom til et allmänt möte, och taltar dem sålunda: I stån alle i dag för Herranom edrom Gud, the öfwerste i edra slægter, edre äldste, edre ämbetsmän, hwar och en i Israel: Så håller nu thetta förbunds ord och gören therefter, på thet I skolen wisliga handla i alt thet I gören. 5 Mos. B. 29: 9, 10. Så tänkte och talte Moses å Guds wagnar på de tider: och männe wål samningarne äro med tiderna förändrade? Olyckligt det land, där Gudsfruktan är sällsynt, och otro eller wantro, bägge mycket farliga ytterligheter, anses för wishetens grundpelare. Där äro antingen alla de band lossade, som förena allmän och enskildt lycksalighet; eller ock finnas där inga andra, än de som äro odugeliga och skadeliga. Där saknas den wishet, som endast förmår bereda lydriad för Öfwerhet, Rätt och ordning i sakerna. Där tilågnas dårskapen och illfundigheten den äran, som allena tillkommer wisheten, och lyckan blir et fluggwerk, ju mera källorne til allmän och enskildt wålmåga uttorfas. Lyckligt deremot det land, där wishetens grundfäste är en sann Gudsfruktan, och där detta grundfäste är hållit i tilbörilig helgd. Där äro många wise i landet. Där söles och finnes den rätta lyckan på sit rätta ställe.

At en wisbet af detta slag medförer lycka och framgång i sakerna, är en sanning, äfwen så hugnelig och upmuntrande för wisbetens älskare, som den är grundad i sakens natur, befastad af Guds ord och witsordad af sörfarenheten. Männe wäl Gud skulle hafwa ännat of til lycksalighet, äfwen i rimelig måtto, utan at gifwa of medel i hand at blifwa det? Sådant skulle wara aldeles detsamma, som at lofwa och wisa människorna et land, uti hwilket flyter mjölk och hånning, och låta dem sedan utan wägwisare fara wilsse i öknen, den de måste genomresa. Hwartil skulle wäl wisbeten tjena, om icke för at göra of och andra lyckliga? Redan i fullkomlighetens tilstånd hade Gud förordnat wisbeten til et säkert medel at befrämja wår rimliga och andeliga lycka. Människoslagets fiende betjente sig af en falsk wisbet at fölla of; och i det tilstånd wi nu äro, finnes intet annat medel at befordra wår sällhet för tiden och efter tiden, än wisbet allena.

Wi äro i naturens rike af Skaparens wisa och goda hand så danade, at wi ej kunna komma fort, utan de medel, som för of och wår lycka äro anordnade. Desse grunda sig uti sselfwa inrättningen af både tingens och wår egen natur, hwilka äro i den förunderliga ordning och öfwerensstämmelse med hwarandra, at alt, då det rätt brukas, såsom des wäsende, beskaffenhet och ändamål fordra, leder til wår lycka; men då det misbrukas, til wår olycka. Så ostridigt det är, at naturen ej kan werka hwarken annat eller mera, än efter den kraft, som Skaparen gifwit; så tydelig är ock wår förbindelse at råtta of efter den ordning och de lagar, som Skaparen en gång stadgat uti naturen. Förgäfwes bjuder mänsklig klofhet och konst at upresa sig öfwer naturen; ty den rättar sig intet efter människans egenfyrighet och öfwerdrifna begär. Förgäfwes file wi efter en lycka, som all werldens wise icke kunna skaffa of; ty sselfwa Numag-

ten

ten kan icke skänka oss den, utan at rubba naturens ordning.

Men på det wi likwål icke skola mistaga oss om det som är godt och ondt, om det som gagnar eller skadar; så har den Gode Guden gifwit oss sina lagar, hwilka hafwa för oss så wäl hela människoslägtets, som vår egen sällhet. Den kärlek, som Gud drager til oss, har bewekt honom at inskränka vår frihet genom sina bud och befallningar, och hans wisshet och rättfärdighet äro det rättes färdre, hwarest de äro affattade. Ut i allt har han wisligen sammanfogat Sin ära med de förnuftiga creaturens lycksalighet.

Som en nödwändig följd af allt detta är, at, då wi inrätta våra gärningar efter tingens natur, jämförd med vår egen, alltid med fastade ögon på Guds goda och wisa föreskrifter; så är vårt företagande wisligt, och wi befrämja de stora ändamål, för hwilka wi komma i werlden; Guds ära och vår egen jämte nästans lycka och sällhet. Hwarje blad i Guds ord öfwertyggar oss om denna wiktiga grundsanning. Det tilägnar lyckan ömsom åt den Gudfruktige och den wise: Syr. 4: 14. Mich. 6: 9. och dageliga försarenheten lärer oss ju, at wissheten belönar sig sjelf, men at dårskaven löper en kort bana, och när den förr eller senare kommer til sit bestämde mål, har den medfört egen och andras olycka.

Men, säger någon, hwarifrån kommer det, at man så ofta ser mislyckade företag, äfwen då de warit de wisaste? Hwarifrån kommer det, at de, som lika wisligen företaga en sak, finna likwål lyckan så ganska olika? Jag svarar, at, om vår wisshet alltid wore fullkomlig; så skulle den alltid hafwa lyckan med sig til följelagare. Men, käre Christne, begärom ingen wisshet, som ibland de ofullkomliga och inskränkta warester aldrig kan finnas. När Herren finner i sinom Änglom dårhet, huru mycket

mycket mer de, som bo i Ierhus? Job. 4: 18, 19. Huru ofta mistaga wi oss icke uti tillämpningen af Guds allmänna wisa föreskrifter om det som är godt och ondt, nyttigt och skadeligt? Sällan äro vårt förstånd och vår wilja så rena och fria ifrån sniltighet och inbillning, at wi icke ofta se sakerna på en annan sida, än de höra ses. Wi urskilja icke alltid med behörig granlagenhet hwad å ena tiden kan vara gagnande, men å en annan tid uti en olika sakernas förbindelse förderstigt. Ofta felar oss kraft och förmåga at bruka de lända medel til ändamålet, och öfwerwinna de förekommande swårigheter. Lika ofta äro wi föränderlige, så at upmärksamhet och oaktfämhet, wisdom och dårskap omwäxla med hwarannan. Och hwad som måst både gör vår wisdom otillräckelig, och sätter lyckan i afstånd från oss, är, at undersökningen om de naturliga medels sammanhängande och werkande beskaffenhet är et så widsträckt fält, en så outforskelig asgrund, at man nödwändigt förlorar sig. Det största wett, den största flit och försigtighet, den längsta erfarenhet, förenade med alt hwad själ och hjerta kalla stort, som annars hjuder til at uplösa hela werlden, och åter sammansätta den, för at kunna säga, hwad som sker, hwad som skall ske, och hwad som skall ske, så likwäl sluteligen se sig otillräckelige at bemästra sig händelserna och borttaga det täckelse, som hindrar våra dödeliga ögon at känna Herrans Sinne. Rom. 11: 34. Än felar oss en, än felar oss en annan länk uti den stora länkan, och wi måste årkänna sanningen af hwad Apostelen skrifwit dem til lärdom, som wilja uptränka en wisshet, hwaruti intet felar: O! hwilken djuphet af den rikedom, som är både i Guds wisdom och Kunskap: huru obegripelige äro Hans domar, och oransakelige Hans wägar. Rom. 11: 33. Hwad är oss då annat til görandes, än at eftersträfwa all den wisshet, som i människlig förmåga efter hwar och ens omständigheter kan winnas, och sedan följa Salomos råd, at öfwerlämna allt til tiden och lyckona, Predil. B. 9: 11.

9: 17. det är, tingens naturliga sammanhang och följd på hvarannan, som styres af en Högre hand, och bestämmer lyckans hemliga gång.

Upphörom då, käre Christne, med vår beständiga Klagan öfwer lyckan; i synnerhet som denna Klagan är stånd antingen emot oss sjelfwa, eller den Handen, som styrer lyckan. Vår fast håldre af wissheten at finna lyckan, äfwen i det, som wi annars kalle olycka. Wissheten bjuder, at det goda, wi ej kunna få, det böra wi anse oss kunna vara förutan, och det onda, hwarifrån wi ej kunna blifwa befriade, böra wi med tålmod draga. Wissheten bjuder, at håldre fördraga et mindre ondt, än at genom des afböjande ådraga oss det, som är långt värre; at det, som är olycka i delarne, ofta är lycka i det hela. Wissheten bjuder at med mod och ståndaktighet fullfölja en wäl företagen sak, och at det motstånd, som möter i början, medförer ofta desto större lycka i foregången. Wissheten bjuder, at mänskliga Samhällets uprätthållande tillåter icke jämlikheten, utan fordrar, at fattigdom och rikedom, höghet och låghet Skiffewis finnas ibland människorna, och bidra till ordning och wänstap, högaktning och kärlek, med et ord, til en lyckligare och förnögdare sammanlesnad. Wissheten bjuder, at hwad man kallar det öfwerflödiga af lyckans häfswor utgör vår lycka eller olycka, alt som det användes och brukas; at den, hwars behof aldrig kunna upfyllas, är och blir altid olycklig; den åter är lycklig, som rätt nyttjar det närwarande, utan at sträcka sin omtanka för långt i det tillkommande, som gör hwad han lossigen kan och bör göra til sina sakers lyckliga framgång, men i öfrigt förlåter sig på Herran: Och just detta är det, som Salomo i vår förträffeliga Text läser oss, då han will säga, at alt hwad i mänsklig magt och förmåga står til at finna Lyckan, det heror på en saks wisliga företagande, men at man derunder bör med förtröstan anförtra sin sak åt Herran: at ingen kan vara så försäkrad om en god utgång af

af sit företagande, som den, hwilken mera förlåter sig på Herran, än på sin egen wisshet och omsorg: at den lyckan, som finnes genom en saks wisliga företagande, är et godt *), men den, som förlåter sig på Herran, han finner flera lycksaligheter och sällheter **).

Huru mångfaldigt Säll är icke den, som förlåter sig på Herran och uti Honom har en trygg och säker stöd, hwarwid han kan hålla sig †)? Huru billigt, huru angelägit är det icke, at wi förlåta oss på Honom? Han, som satt wisdomen uti det fördälda, Job. 38: 36. som af ewighet med et ögonkast såg alla tings sammanhang; Han, som förmår göra öfwer alt hwad wi tänka eller hedja, Eph. 3: 20. som är Herre öfwer tiden, öfwer händelserna och lyckan, som styrer alt, både delarna och det hela til sina rätta ändamål; Han, som will alt det, hwilket ländet til vår sausskyldiga lycksalighet, och det så noga, at Han räknat alla våra hufwudhår, Math. 10: 30. Han, det odödeliga Majestätet, som då alt annat i werlden skakas och förändras, sitter på Sin ewighets Thron orubbad, och på samma Thron med en wink afgör så wäl enskidta människors, som Konungars och Rikens öden, fall och uprättelse, för orsaker, hwarpå de dödelige icke alltid äro eller kunna wara upmärksamme; Han genom Jesum Christum war försonte och kärleksfulle Fader, som uti sit ewiga Sanningens Ord låswat och försäkrat, at de, som på Honom förtrösta, skola icke på skam komma: Skulle intet denna Herren, denna Öfwer-Konungen wara wärdig, at människjan uti sin inifränkta wisshet förödmjukar sig för hans Gudomliga Allwisshet, och förlåter sig på Honom, i medgången at bewaras för högmöd, i motgången och faror at ej blif-

*) Som Ordet i Grund-språket egenteligen betyder.

***) Hwilkä äro utmärkte med det, som i Öfwersättningen nämnes för Säll.

†) Ordet förlåta sig har i Grund-Texten denna bemärkelse

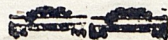
blifwa modfåld, i alla påkommande händelser at wara under hans mäktiga hägn och beskräm.

Den owise förläter sig blott på sin klofhet, på sin kannedom af saker och människor, tider och tänkesätt; han gör sina uträkningar och wärläggningar; han upreser flera altare åt Mammon, åt klofhet, åt magt, åt Lyckan. Gud får antingen det minsta eller platt intet. Ett omwäder kommer, som han minst förmodat och stör tar omkull alla hans altare. Han ser sig self sluteligen snård uti all sin förmenta klofhet. Hans hjerta intages af oro, misstrostan och förskräckelse: Hans tankar swäfwä ifrån det ena stället til det andra, lika en ro, som drifwes af wädret, et skepp utan styre: Han inbillar sig se alt, känna alt, förstå alt; han öfwerlägger, beslater och werkställer; han är dock förblindad, han misstager sig i alt, han arbetar på sin egen och andras olycka. Korteligen, Lyckan och Wälsignelsen är wiken ifrån honom.

Det händer wäl underfundom, at Herren för sine wisa ordsalers skull låter honom gå all ting i hand och efter buskan. Men det står tillika fast, at de galnas lycka förgör dem. Ordspr. W. 1: 32. Assaph föreställer en sådan lycka uti Ps. 73. Men då han går in uti Guds Helgedom, där får han se den owisa och os gudaktiga af Gud satt på det hala; Ps. 73: 18. där får han se honom göra det ena osäkra och staplande steget efter det andra, til des han omsider faller, störtar sig i förderfwet och med sit förderf bestyrker hwad Salomo sagt, at ingen wishet, intet förstånd, ingen konst hjälper emot Herran. Ordspr. W. 21: 30. Lär om dersöre, Käre Christne, af de owisas fall, at blifwa wise. Lär om af den wisa Konungen den rätta wishetens uti et kort sammandrag: Låt tig icke tycka, at tu äst wis, utan frukta Herran och wik ifrån thet ondt är. Ordspr. W. 3: 7.

Föreställom oss deremot den wise, som förlåter sig på Herran. Ren och måttelig i sina begär, är han frödad för de många olägenheter, som åtfölja Dårskapen. Uti et Borgerligt Samhälle är han trogen sin Sverhet, Lagarna undergifwen, god Medborgare, flitig i sit Kall, omtänksam uti allt det, som kan bidra till det Allmänna Bästa, tjänar hvar man efter yttersta förmåga och wille gärna göra mera, om han det kunde. Under allt detta beder han Gud om lycka och wälsignelse uti alle sit företagande, stilla och förnöjd med den utgång, som Herren behagar gifwa. Wälsignar Gud hans företag med framgång och jordiska förmåner, anser han dessa för brukbara verktyg till lösliga affigter. Går det honom emot, blir han intet försagd, utan innesluter sig desto mera uti Guds händer. Han äger en Nädig Gud, et godt witnessbörd inom sig och et glade mod. Han wet, at Gud intet är bunden till de medel, som oss falla i ögonen såsom de tiensligaste. Han wet, at den Sögstas höggra hand kan all ting förwandla. Ps. 77: 11. Han wet, at them som hafwa Gud kär, tjena all ting till thet bästa. Rom. 8: 28. Han wet, at denna tid är en kort pröfnings tid; at Gud leder honom efter Sitt Råd och uptager honom på ändalycktone med åro; Ps. 73: 24. at han där med en helig förundran får inse de Förshynens wåger, som här varit honom förborgade, och at han äfwen deraf skall hafwa den gladaste anledning at instämma med den Stora Himmelska Skaran: Amen, lof och åra och wishet och tack och pris och kraft och starkhet ware wärom Gud ifrån ewighet till ewighet. Uppenb. B. 7: 12.

Hwad nu i allmänhet är talat om den ordning, uti hwilken Gud gifwer lycka och sällhet uti vårt företagande, läres af så Uplyste Åhörare lätteligen kunna lämpas till et Christeligt Borgerligt Samhälle, huru des lycka och sällhet bereds och stadgas.

Och nu Herre, all wishets Gud! som gifwer de wisa deras wishet, och de förståndiga deras förstånd, Dan. 2: 21. upfyll Din Smorda, wår älskade Konung med wishet at regera det Folk, hwars timeliga lycka Du satt uti förening med Hans Sällhet och Wälgång! Starkhets Guden styrke Honom! Wälsignes Guden sätte Honom til wälsignelse och glädje Honom med Sitt Ansigtets frögd!

Swea Rikes Sögloslige Ständer! som af wår mildaste Konung och Herre äro kallade til rådplågni g uti Fäderneslandets angelägenheter. Med underdån g wördnad för Konungens Nådiga kallelse hafwen I insått Eder at finna lyckan, som är förwarad uti salernas wisliga företagande och förtröstan på Herran. Men förnyom först wid detta Högtideliga tillfälle de lof och tackoffer, som wi alla Konungars Konung hemburit, at wi här mötas i Frid, den wår Store Konung, näst den Högstas Bistånd, genom Sitt Wisa och Tappra beböddande har beredt. Wi utgjura inför Herranom wåra glädjefulla hjertan, at wi få se en Mild Konung at trogne undersåtare återskänkt, och uti deras armar lyckeligen innesluten, efter så många hotande faror, för hwilka Hans dyra Person under et blodigt krig warit utståld. Då wi fullgjort wår undersåtliga plikt at biträda Konungen til at utföra det Krig, som under Edert sista Sammanträde war börjadt; så lårom of nu samfåle uplysta tacksamma hjertan til den Gud, som med framgång wälsignat dessa företag, den Gud, hwars hand beseglat en ärofyll och säker Frid. Han är Herren öfwer krig och frid, seger och nederlag. Den eld, som Han upständer, utsläcker ingen, och den eld som Han utsläcker, upständer ingen. Hwad Gudomligt är, äger bestånd, hwad mänskligt är, faller och förlorar sig. Han har omgiordat wår Konung och Dess tappre Män med styrka, och gjort dem stickeliga til strid och seger. Icke of Herre, icke of Herre, utan Tino Namne alle-
na

na årona för Tina godhet och sanning Skull.
Ps. 115: 1.

Men låtom och detta vara et nytt band på oss at i
Fridens Sköte med wisdom, endragt och förtröende, un-
der förtröstan på Herran, gå Konungen til mötes at styr-
sa och befrämja gemensamt Wäl. Större fiende af wisliga
företag finnes icke, än rvedragt och oenighet. Wätte det
heliga band, som förenar Konung och Undersätare, som
och förenar Medborgare inbördes, wid detta Riksmöte
blifwa befastadt! Wätte alla företag blifwa wisliga och
lyckosama! Herre tänk på Konung, Undersätare och Fäs-
derneslandet til det bästa! Wi förlåta oss på Dig: och
säll är den, som sig förlåter på Herran! Amen.

www.books2ebooks.eu